

Кругман је призивао мехур с кућама

Пише: Борислав Ђаковић
петак, 19 јун 2009 19:41

Последњих дана, главна тема или боље откуцати мета на економским и финансијским блоговима и сајтовима је Пол Кругман, нобеловац [\[1\]](#), либерал [\[2\]](#), кејнзијански економиста и колумниста „Њујорк тајмса“. Кругман је честа тема на либертаријанским и конзервативним сајтовима и блоговима због своје политичке и економске оријентације, пре свега због тога што своје мишљење пропагира у трећим највећим (по тиражу) америчким дневним новинама.

Као и увек, кренуло се уобичајено са анализом чланка на Кругмановом блогу [\[3\]](#). Први коментар је оставио извесни Патрик. Дан касније (16. јун), његов коментар преузима Арнолд Клинг што је био окидач за лавину анти-Кругман тема и порука на Интернету [\[4\]](#)

. Пасус који је био окидач

[\[5\]](#)

: „Да се бори против ове рецесије Фед мора више од пуцкетања (прстима); треба да растућа потрошња домаћинства ублажи умируће пословне инвестиције. И да то уради, као што је Пол МекКали из Пимка рекао, Алан Гриснпен мора да створи мехур са кућама да замени Несдек мехур.“ Лавина је кренула исти дан и проширила се брже од средњовековне куге. Толико је била јака да се Кругман сутра дан морао правдати

[\[6\]](#)

: „Момци, прочитајте поново. То није било заступање политике, то је била само економска анализа. Хтео сам да кажем да је једини начин да Фед повуче био путем мехура са кућама. И то се једноставно догодило.“ Чак су и модератори коментара „Њујорк тајмса“ увидели куда су ствари отишле па су пуштали негативне коментаре о Кругману.

Ђаво је у међувремену однео шалу и Клинг је кренуо да брани Кругмана [\[7\]](#) (ту је показао да уопште није за слободно тржиште иако му је сајт управо то наводно пропагира) што је само додатно изнервирало анти-Кругман снаге које су жестоко узвратиле. Марк Торнтон је успешно скупио с нета све коментаре Кругмана из 2001. који су почели да ничу по нету као печурке после кише

[\[8\]](#)

. Следи најзанимљивији цитати из Кругманових интервјуа и колумни који показују да је био апологета Гринспенове политике ниских каматних стопа које су произвеле историјски бум с некретнинама, што је довело до садашње кризе.

Цитат из Кругмановог интервјуа немачком „Велту“ с почетка 2002: „Током фазе слабог

Кругман је призивао мехур с кућама

Пише: Борислав Ђаковић
петак, 19 јун 2009 19:41

раста постоје увек они који кажу да ниске каматне стопе неће помоћи. Они превиђају чињеницу да ниске каматне стопе делују кроз неколико канала. На пример, више кућа се гради што развија грађевински сектор. Морате поставити супротно питање: зашто у име света не бисмо смањили каматне стопе?“

Цитат из колумне „Њујорк тајмса“ (2. мај 2001): „Одувек сам веровао да спекулативни мехур не мора да води у рецесију докле год се каматне стопе брзо смањују да стимулишу алтернативне инвестиције. Али морам да се суочим са чињеницом да су спекулативни мехури обично праћени рецесијама. Мој изговор је да је то зато што се креатори (монетарне) политике споро крећу – централне банке типично превише споро смањују каматне стопе у суочавању са издувавајућим мехуром тиме дајући замајац погорњавању. То је разлог зашто сам, као многи други, био фрустриран ниским смањивањем на састанку Федералног комитета за операције на отвореном тржишту: био сам прилично сигуран да Алан Гринспен има алате да спречи ужасну рецесију, али ме брине да је можда иза криве. Међутим, дајмо заслуге где треба да иду: г. Гринспен је од онда смањιο стопе. И док неки од нас ургирају да се то брже чини, Федово четвороструко смањење стопа од успорења (економије) очигледно представља необично агресиван одговор по историјским стандардима. Још није сигурно да ли ће г. Гринспен ухватити криву – имајмо још једно смањење, молим – али смањење каматних стопа се чини, држите фиге, да дају ефекта.“

Цитат из колумне „Њујорк тајмса“ (7. октобар 2001): „У међувремену, економска политика би требала да охрабрује другу потрошњу да се ублажи привремено опадање пословних инвестиција. Ниске каматне стопе, које промовишу потрошњу на куће и друга трајна добра, су главни одговор.“ Скоро исто је поновио 28. децембра 2001: „Добра вест је да је америчка економија пала у рецесију, али није пала с литице. Већина кредита ће вероватно отићи истрајном оптимизму америчких потрошача, али Федово драматично смањивање каматних стопа је помогло чврстом одржавању домаћинства иако су пословне инвестиције опале.“

Да се Кругман никако не може оправдати говори његов блог од пре нешто више годину дана где је наставио да оправдава Гриспена [\[9\]](#) када је ваљда свима постало јасно где је одвела његова (ненормална) монетарна политика. Такође пати од идеолошких двоструких стандарда или амнезије. 2004. је с правом критиковао Бушову администрацију да ће велики буџетски дефицити погурати каматну стопу горе

[\[10\]](#)

, али сада када је демократа Обама на власти, то више не важи

[\[11\]](#)

Кругман је призивао мехур с кућама

Пише: Борислав Ђаковић
петак, 19 јун 2009 19:41

Дакле, првобитни цитат из његове колумне (2002) није био случајност, шала или објашњење економске политике. Кругман је де факто био заговорник Гринспенове политике ниских каматних стопа, с разликом да га је критиковао да није довољно брзо смањивао исте. Исто тако је и заговорник садашње Федове монетарне политике упумпавање огромне количине новца из ничега и скоро на нули каматне стопе [12], која већ видно ствара нови мехур на тржишту сировина, а тржиште америчких државних обвезница на велико имплодира.

P. S.

На крају се испоставило да се Кругманов цитат из 2002. првобитно појавио на форуму посвећеном др Рону Полу (Патрик је од тамо ископирао), баш као и сви остали Кругманови коментари [13].

[1] Не постоји Нобелова награда за економију, већ награда Шведске националне банке за економске науке у знак сећања на Алфреда Нобела. У стварности, појединци који добију дотичну награду се називају нобеловцима иако то формално нису.

[2] Либерал у Сједињеним Државама нема везе са класичним либерализмом већ је еквивалент европском социјалисти/социјалдемократи (левица).

[3] <http://www.reason.com/blog/show/134131.html>

[4] http://econlog.econlib.org/archives/2009/06/things_im_glad.html

Кругман је призивао мехур с кућама

Пише: Борислав Ђаковић
петак, 19 јун 2009 19:41

[5] <http://www.nytimes.com/2002/08/02/opinion/dubya-s-double-dip.html>

[6] <http://krugman.blogs.nytimes.com/2009/06/17/and-i-was-on-the-grassy-knoll-too/>

[7] http://econlog.econlib.org/archives/2009/06/defending_what.html

[8] <http://blog.mises.org/archives/010153.asp>

[9] <http://krugman.blogs.nytimes.com/2008/03/03/hair-of-the-dog/>

[10] <http://www.pkarchive.org/column/042004.html>

[11] <http://krugman.blogs.nytimes.com/2009/06/06/wheres-the-money-coming-from/>

[12] <http://krugman.blogs.nytimes.com/2009/03/20/fiscal-aspects-of-quantitative-easing-wonkish/>

[13] <http://www.ronpaulforums.com/showthread.php?t=196004>